

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobkyně: X, narozená X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 Smíchov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 10. 2024, č.j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Tento rozsudek se týká stanovení správné a odpovídající výše invalidního důchodu žalobkyně, která trpí více zdravotními obtížemi.

I. Podstata věci

2. Zdravotní stav žalobkyně je dlouhodobě zhoršený. Rozhodnutím žalované ze dne 26. 10. 2022 jí byl přiznán invalidní důchod II. stupně. Z důvodu zhoršení zdravotního stavu žalobkyně požádala žádostí ze dne 28. 2. 2024 o změnu výše invalidního důchodu.
3. Žalovaná po posouzení zdravotního stavu žalobkyně posudkem ze dne 28. 5. 2024 vydala dne 9. 7. 2024 pod č.j. X1 dvě rozhodnutí. Rozhodnutím č. I rozhodla tak, že žádost o změnu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

výše invalidního důchodu pro zhoršení zdravotního stavu zamítla, neboť při posouzení zdravotního stavu bylo zjištěno, že pracovní schopnost žalobkyně poklesla toliko o 45 % (odpovídá invaliditě I. stupně). Rozhodnutím č. II žalovaná návazně rozhodla tak, že žalobkyni od 28. 5. 2024 náleží invalidní důchod pro invaliditu I. stupně, a to ve výši 9 955 Kč měsíčně.

4. Žalobkyně proti rozhodnutí z 9. 7. 2024 podala námitky, ve kterých nesouhlasila s tím, že jí byla snížena výše invalidního důchodu. Namítala, že jí nebylo přiznáno navýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti. Dále uvedla, že její zdravotní stav se zhoršuje a uplatnění na trhu práce je minimální.
5. Žalovaná o námitkách rozhodla rovněž dvěma rozhodnutími, kterými reagovala na námitky žalobkyně, a to ve vztahu k oběma rozhodnutím I. a II. ze dne 9. 7. 2024. Před vydáním rozhodnutí nechala zpracovat posudek IPZS (Institut posuzování zdravotního stavu) o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 23. 9. 2024. Prvním rozhodnutím ze dne 21. 10. 2024, č.j. X zamítla námitky a potvrdila I. prvostupňové rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost o změnu výše invalidního důchodu pro zhoršení zdravotního stavu, neboť dle posudku IPZS poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 55 %. Následným rozhodnutím ze dne 25. 10. 2024, č.j. X2 žalovaná ve vztahu k rozhodnutí č. II rozhodla tak, že rozhodnutí č. I z 9. 7. 2024, kterým byl žalobkyni snížen invalidní důchod na I. stupeň, zrušila. Důvodem rozhodnutí byl zjištěný snížený pokles pracovní schopnosti na 55 %.
6. Konečným výsledkem správního řízení zahájeného žádostí žalobkyně o zvýšení výše invalidního důchodu tak byl stav totožný se stavem počátečním.

II. Žaloba a vyjádření žalobkyně při jednání soudu

7. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu rozhodnutí ze dne 21. 10. 2024, č.j. X, kterým nebylo vyhověno námitkám proti negativnímu rozhodnutí, kterým se domáhala zvýšení výše invalidního důchodu.
8. V žalobě namítala, že žádala přiznání invalidního důchodu třetího stupně. Má větší počet zdravotních obtíží. Jako nedopatření označila prvostupňové rozhodnutí, kterým byl přiznán invalidní důchod toliko I. stupně. Má velká pracovní omezení, ve zprávě psychiatricky je uvedeno, že není schopna pracovního pokusu. Míra poklesu pracovní schopnosti by jí měla být stanovena 55 % plus 10 %. Navrhovala současně další navýšení, aby dosáhla III. stupně invalidního důchodu. Úřad práce jí není schopen zajistit odpovídající zaměstnání na částečný úvazek. V posledních pěti letech byla dvakrát na roční pracovní neschopnosti. Bez léků špatně zvládá běžné životní situace, o to více v neznámém prostředí.
9. Žalobkyně rovněž předložila soud větší počet zdravotních zpráv.
10. Při jednání soudu setrvala na žalobních námitkách. Zdůraznila, že trpí více nemocemi. Je v dlouhodobé pracovní neschopnosti, má podstoupit operaci, měla problémy s dolní končetinou, která není zcela vyléčena. Upozornila na nepřesnosti v lékařských zprávách (jak ortopeda, neurologa i ze spánkové laboratoře). Chyba je i v popisu výsledku vyšetření MR (magnetická rezonance) páteře. Převažují obtíže psychického rázu, které jí téměř znemožňují pracovní zapojení. Od dosavadního zaměstnavatele obdržela výpověď.

III. Vyjádření žalované

11. Žalovaná ve vyjádření k žalobě shrnula průběh řízení. Odkázala na první úpravu a posudek vydaný IPZS. Navrhla zpracování posudku Posudkovou komisí MPSV (dále jen „PK MPSV“).
12. Při jednání soudu žalovaná reagovala na námitky žalobkyně, odkázala na zpracovaný posudek PK MPSV. Navrhla zamítnutí žaloby.

IV. Přezkum věci soudem

13. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v příslušném znění (dále jen „s. ř. s.“) Pro další průběh řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobkyně Posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové ze dne 20. 5. 2025, ev. č. SZ/2025/214-HK-14.
14. Posudková komise MPSV v posudku dospěla k závěru, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle posudkové komise odpovídá invaliditě dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, neboť míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činí 55 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo shledáno zdravotní postižení – periodická depresivní porucha s těžkou pseudonerastením v rámci rozvoje defektu osobnosti, funkčně dle daných posudkových kritérií středně těžké postižení ve smyslu kapitoly V, položky 4c přílohy vyhlášky (označení vyhlášky viz níže). Míru poklesu pracovní schopnosti komise stanovila při horní hranici na 45 % s přihlédnutím k dalším postižením, tuto dále zvýšila o 10 %. Celkem tedy 55 %. Komise rovněž popsala důvody, pro které nelze postižení žalobkyně hodnotit vyšším procentem, které by mohlo být podkladem přiznání vyššího stupně invalidity. Nejsou splněna posudková kritéria uvedená v položce 4d nebo 4e kapitoly V. Ostatní postižení nedosahují takové výše, která by odůvodnila výhodnější hodnocení dopadu na pokles pracovní schopnosti.
15. Žalobkyně závěry posudku podstatným způsobem nerozporovala. Ve vztahu ke zdravotnímu posouzení poukázala na nepřesnosti v několika (podkladových) zdravotních zprávách.
16. Žalovaná k posudku uvedla, že jej považuje za správný, poukázala na to, že komise uvedla, z jakého důvodu nemohla posoudit zdravotní obtíže žalobkyně dle jiného ustanovení vyhlášky.
17. Dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku.*
18. Podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona, *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla o nejméně 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně.*
19. Podle odstavce 3 téhož ustanovení *se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
20. Podle odstavce 4 téhož ustanovení *se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,*
 - a) *zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,*
 - b) *zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,

d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,

e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,

f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

21. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.

22. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č.j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58 (dostupné i z www.nssoud.cz): „Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství. Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak mají odborné posudky.“

23. Krajský soud ověřil, že uvedený posudek posudkové komise MPSV ze dne 20. 5. 2025 splňuje veškeré náležitosti dané zákonem. V posudku je dostatečně popsáno, na základě, jakých skutečností posudková komise dospěla ke shora uvedenému závěru o poklesu pracovní schopnosti o celkem 55 %. Nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti žalobkyně pak posudkoví lékaři považují z medicínského hlediska stav popsáný v bodě 14 odůvodnění rozsudku shora. K tomuto nemá krajský soud výslovně co dodat, neboť sám nedisponuje odbornými lékařskými znalostmi, na nichž posouzení invalidity závisí především. Přitom vypracovaný posudek MPSV v tomto řízení ob stojí co do přesvědčivosti a úplnosti. Také složení, ve kterém posudková komise MPSV zasedala, bylo plně v souladu se zákonem. Ostatně odbornost posudkových lékařů žalobkyně ani nenamítala. Při jednání komise byla přítomna též lékařka z oboru psychiatrie.

24. Soud neprováděl samostatné dokazování lékařskými zprávami doloženými žalobkyní. Závěry lékařských zpráv byly vyhodnoceny posudkovou komisí ve zpracovaném posudku. Žalobkyně v průběhu jednání soudu poukazovala na určité nepřesnosti vybraných lékařských zpráv, kdy měla za to, že se odborní lékaři dopustili při sepsu zprávy pochybení zhodnocení zdravotního stavu. K uvedenému soud uvádí, že je především na žalobkyni, aby alespoň v základu, který později může namítat (a stalo se tak), kontrolu obsahu zprávy sama provedla a sama požádala příslušného ošetřujícího lékaře o nápravu či zohlednění připomínek. Nelze pak klást k tíži posudkové komise, že z předložených zpráv vycházela.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

25. Nadto soud uvádí, že nepřesnosti označené žalobkyní by patrně neměly vliv na stanovení výše invalidního důchodu. Zprávy, kterých se tvrzení nepřesnosti týkaly, se nevztahovaly k zásadnímu zdravotnímu poškození žalobkyně. Žalobkyně totiž uváděla nepřesnosti týkající se diagnózy spánkové apnoe, výsledku po operaci dolní končetiny a též vyšetření páteře, kdy poukazovala na historické obtíže krční páteře již z mládí.
26. Pokud jde o namítané obtíže žalobkyně při vyhledání zaměstnání, tak soud uvádí, že případné obtíže spojené se získáním zaměstnání nejsou samostatným podstatným kritériem pro přiznání určitého stupně invalidního důchodu. Tím je především (objektivní) zhodnocení zdravotního stavu správně navázané na příslušné ustanovení vyhlášky, shora citované. Žalobkyně sama uváděla, že měla uzavřený pracovní poměr na částečný úvazek. K tomu závěr psychiatrického vyšetření o neschopnosti pracovního pokusu se jeví soudu jako velice obecný, bez přímé návaznosti na relevantní posudková kritéria. Nadto i takto citovaná lékařská zpráva byla vyhodnocena v posudku PK MPSV.
27. Lze jistě pochopit určitou frustraci z přiznání nižšího než žádaného stupně invalidního důchodu zvláště pak za situace, když charakter a různá vícečetná onemocnění žalobkyně se mohou projevovat dlouhodobým zhoršením zdravotního stavu či výraznou nepohodou v denním životě. Na druhou stranu institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena (srov. Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 160 a dále).
28. Vzhledem k tomu, že soud považuje posudek PK MPSV ze dne 20. 5. 2025 za úplný, přesvědčivý a logicky odůvodněný, nebylo ani na místě, aby soud vyžádal jeho případné doplnění, či srovnávací posudek jiné posudkové komise MPSV. Soud není toho názoru, že posouzení zdravotního žalobkyně bylo nedostatečné.
29. Krajský soud v žádném případě nehodlá zpochybňovat zdravotní obtíže žalobkyně spojené s jejími onemocněními. Jak již však soud uvedl výše, zákon pro přiznání invalidního důchodu stanoví poměrně striktní podmínky. Tyto podmínky žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí splnila (toliko) na úrovni invalidního důchodu druhého stupně.
30. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
31. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 9. červenec 2025

Jaroslav Vávra v. r.
soudce